

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01
Rotel 0110

DOM
2011-02-28
Stockholm

Mål nr
T 3073-10

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2010-03-16 i mål nr T 1419-09, se bilaga A

KLAGANDE

Diskrimineringsombudsmannen
Box 3686
103 59 Stockholm

Ombud: Jur. kand. Marie Nordström
Samma adress

MOTPART

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Ombud: Jur. kand. Serdar Gürbüz
Samma adress

SAKEN

Skadestånd på grund av diskriminering

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens domslut.
 2. Diskrimineringsombudsmannen ska ersätta Försäkringskassan för rättegångskostnader i hovrätten med 28 500 kr avseende ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.
-

Dok.Id 927918

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har yrkat bifall till sin vid tingsrätten förda talan och befrielse från skyldigheten att ersätta Försäkringskassan för rättegångskostnader där. Vidare har DO yrkat att Försäkringskassan förpliktas ersätta DO för dess rättegångskostnader vid tingsrätten.

Försäkringskassan har bestritt ändring och har även i hovrätten vitsordat endast sättet att beräkna ränta på det yrkade beloppet som skäligt i och för sig.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har i hovrätten åberopat samma omständigheter och utfört sin talan på i allt väsentligt samma sätt som vid tingsrätten enligt vad som framgår av tingsrättens dom. [REDACTED] uppgifter har här lagts fram genom uppspelning av ljud- och bildupptagningen av förhöret vid tingsrätten. Skriftlig bevisning har åberopats. Utredningen är densamma som vid tingsrätten.

Hovrättens bedömning

Som tingsrätten funnit ska DO:s talan prövas enligt den numera upphävda lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering (DFL). Frågorna i målet är om [REDACTED] genom Försäkringskassans beslut den 1 februari 2007, vilket inneburit avslag på hans ansökan om vårdbidrag för sonen [REDACTED] utsatts för otillåten indirekt diskriminering som har samband med kön enligt 3 § andra punkten jämförd med 11 § DFL, och om [REDACTED] till följd härav är berättigad till skadestånd enligt 16 § DFL. Enligt hovrätten förutsätter ett bifall till DO:s talan att Försäkringskassan missgynnat [REDACTED] genom tillämpningen av ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar män och att kriteriet

eller förfaringssättet inte varit motiverat av ett berättigat mål eller medlen inte varit lämpliga eller nödvändiga för att uppnå målet.

Genom Försäkringskassans beslut har [REDACTED] gått miste om den ekonomiska förmån som ett vårdbidrag innebär och har därmed lidit sådan faktisk skada att det kan vara fråga om ett missgynnande enligt 3 § andra punkten DFL. I den situationen måste prövas om det faktum att Försäkringskassan, som ett skäl för att avslå [REDACTED] [REDACTED] ansökan om vårdbidrag, anfört att [REDACTED] varit folkbokförd hos sin mor innebär att Försäkringskassan tillämpat ett kriterium eller förfaringssätt som verkar neutralt men som vid en närmare granskning i praktiken typiskt sett missgynnar män (jfr prop. 2002/03:65 s. 92). För att avgöra om så är fallet ska en jämförelse göras. Enligt tingsrättens bedömning ska denna jämförelse avse hur stor andel kvinnor respektive män som i nu aktuell situation – att ingen av föräldrarna till ett barn, för vilket vårdbidrag utgår, tar mer aktiv del i tillsynen och vårdnaden om barnet än den andre – kan, eller inte kan, uppfylla kravet att ha barnet folkbokfört hos sig. Detta kan även enligt hovrättens uppfattning vara en relevant jämförelse.

DO har åberopat bl.a. statistik avseende totalt 124 barn för vilka vårdbidrag utgått och som var växelvis bosatta hos sina föräldrar i fall då dessa separerat under åren 2004–2008. Denna statistik är enligt hovrättens mening i och för sig relevant för jämförelsen. Frågan är då om statistiken är sådan att den talar för att [REDACTED] utsatts för indirekt diskriminering som har samband med kön. De skillnader som föreligger i fråga om hos vem av föräldrarna de 124 barnen är folkbokförda är visserligen sådana att de måste anses betydande. Statistiken omfattar emellertid ett mycket begränsat antal barn. Härtill kommer att det sett på årsbasis aldrig rör sig om mer än 36 barn. Det kan därmed starkt ifrågasättas om det rör sig om ett tillräckligt stort antal individer för att statistiken ska kunna läggas till grund för jämförelsen. Vidare har det framkommit att statistiken avser endast barn för vilka även – utöver vårdbidrag – underhållstöd utgår. I denna grupp kan det, som Försäkringskassan framhållit, finnas ekonomiska incitament för föräldrarna att styra folkbokföringen till den av föräldrarna som har sämst ekonomi. Detta medför att tillförlitligheten i statistiken måste ifrågasättas. Mot bakgrund av det anförda finner hovrätten att statistiken avseende de 124 barnen sedd för sig inte kan anses uppfylla de krav som,

med beaktande bl.a. av EU-domstolens praxis, måste ställas på sådana uppgifter som ska läggas till grund för en jämförelse enligt 3 § andra punkten DFL.

Av den övriga, i målet framlagda statistiken framgår i och för sig att barn till separerade föräldrar i allmänhet i betydligt större utsträckning är folkbokförda hos sin mor än hos sin far. Detta gäller även barn till separerade föräldrar som uppstår vårdbidrag och där barnen inte bor växelvis. Barn ska emellertid vara folkbokförda på den fastighet där de är att anse som bosatta (se 6 § folkbokföringslagen [1991:481]). Den av Försäkringskassan åberopade statistiken avseende hur barn till separerade föräldrar i allmänhet var bosatta under år 2006 leder enligt hovrättens uppfattning närmast till den slutsatsen att barn i allmänhet är folkbokförda där de bor, något som inte heller synes ha ifrågasatts av DO. Härtill kommer att den av DO åberopade statistiken inte säger något om hur växelvis bosatta barn i allmänhet är folkbokförda. Mot bakgrund härav saknar den övriga statistiken enligt hovrättens uppfattning betydelse för den jämförelse som ska göras i målet.

Sammanfattningsvis har DO således inte, mot bakgrund av de krav som enligt EU-domstolens praxis ställs på de uppgifter som läggs till grund för en sådan jämförelse varom är fråga i målet, visat omständigheter som ger anledning att anta att [REDACTED] blivit utsatt för indirekt diskriminering som har samband med kön. Redan på grund härav finner även hovrätten att DO:s talan ska ogillas. Tingsrättens domslut ska därför stå fast.

Vid angiven utgång ska DO ersätta Försäkringskassan för rättegångskostnader i hovrätten. Om skäligheten av yrkat belopp råder inte tvist.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01

DOM
2011-02-28

T 3073-10

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2011-03-28

I avgörandet har deltagit hovrättråden Ulrika Beergrehn och Annika Åkerlind samt tf. hovrättsassessorerna Johan Thorblad och Daniel Samnerud, referent. Enhälligt.